

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Марина ЗАХАРЧЕНКО

*Національний університет фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна, e-mail: marizakhar4enko@yandex.ua*

Вступ. Науковці вважають, що гендерні відмінності пов'язані з генетичними, анатомічними і фізіологічними особливостями чоловічого і жіночого організму [7].

Мета дослідження – визначити соціокультурні чинники гендерного підходу у фізичному вихованні.

Завдання дослідження – на основі аналізу літературних джерел проаналізувати соціокультурні чинники гендерного підходу у фізичному вихованні.

Результати дослідження та їх обговорення. Серед соціологічних теорій найбільшу увагу соціальним чинникам статі приділено соціорольовій теорії. Вона набула великої популярності на наших теренах ще в минулому столітті. Ця теорія прагне пояснити соціальні ефекти розподілення людей за статтю (розподіл праці, нерівність у доступі до суспільних ресурсів, відмінності в стратегіях поведінки і способах мотивації та оцінок) через аналіз особливостей ролей, які виконують чоловіки та жінки в суспільстві [7].

Більшість дослідників (І. С. Кон, С. Ушакін, Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко та ін.) відзначають, що зміни спрямовані, з одного боку, на зниження поляризації і нерівності в стосунках чоловіка і жінки в правових, соціальних, культурних та психологічних аспектів, а з другого – на збереження індивідуальності, самобутності, нетиповість кожної особистості і розвиток толерантності як на особистісному, так і на міжособистісному рівні [1, 4, 6].

Загалом спроби пояснення системи стать-гендер біологічними, психічними чи соціальними чинниками утворюють своєрідний континуум пояснення гендерної диференціації, полюсами якого стали есенціалізм та конструктивізм [1].

У своїх працях щодо гендерних особливостей самоопису фізичного розвитку школярів Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко стверджують, що для розвитку індивідуальних здібностей і задатків юнаків та дівчат, подолання статево-рольових стереотипів необхідні знання про статеві та гендерні особливості розвитку школярів. Також про їх вплив на самооцінку та на формування фізичних якостей [4, 6].

Висновки. Отож, можна зробити висновок, що тоді як хід наукових рухів від розуміння статі до категорії статі і нарешті поняття гендеру більшість соціальних відносин керується зворотною логікою: від сприйняття певного гендерного образу, до його однозначної ідентифікації з певною статтю як категорією з припущенням про відповідність їм анатомо-фізіологічних тілесних ознак.

Ключові слова: гендерний підхід, соціум, фізичне виховання.

Список літератури

1. Берн Ш. Гендерная психология / Ш. Берн. – Санкт-Петербург : Прайм-Еврознак, 2001.
2. Кімелл М. Гендероване суспільство / М. Кімелл – Київ : Сфера, 2003.
3. Кон И. Пол, гендер и сексуальность / Кон И. // Лунный свет на заре. – 2 изд. – Москва, 2002.
4. Круцевич Т. Ю. Формування фізичної культури студентів у системі вищої освіти / Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2009. – № 2, – С. 78–82.
5. Лорбер Д. Пол как социальная категория / Д. Лорбер // Thesis. – 1996. – № 6.
6. Марченко О. Ю. Гендерні відмінності ставлення школярів до фізкультурно-спортивної діяльності / О. Ю. Марченко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 10 – С. 41–45.
7. Основи теорії гендеру : навч. посіб. – Київ : К. І. С., 2004. – 536 с.